

Кутьєва А. Е.

гр. 11 МБОУ

Таврійський державний агротехнологічний університет

Науковий керівник – к.е.н., доцент Кучеркова С.О.

ОСНОВНІ АГРАРНІ ПІДСУМКИ 2017 РОКУ

Основу аграрного виробництва та експорту в Україні становить зерно. Його виробляють до 40 тис. сільськогосподарських товаровиробників різних організаційно-правових форм. За даними Мінагрополітики 2017 року виробництво зернових та зернобобових культур у заліковій вазі досягнуло 62,3 млн т, що на 3,7 млн т менше порівняно з 2016-м. На це вплинуло здебільшого зниження рівня врожайності. Так, цьогоріч урожайність зерна становить 42,8 ц/га, що менше порівняно з 2016 роком на 3,3 ц/га. 2017 року вітчизняні аграрії виробили 17,6 млн т олійного насіння, що на 1,4 млн т менше порівняно з попереднім сезоном. Незважаючи на зменшення обсягів виробництва соняшнику на 15%, сої — на 10%, вдалося збільшити виробництво ріпаку майже вдвічі — до 2,2 млн т. Загалом обсягів виробництва зерна та олійного насіння достатньо для забезпечення внутрішніх потреб і формування експортного фонду.

Державна підтримка аграріїв цьогоріч надавалася із загального та спеціального фондів бюджету. Так, Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» для Міністерства аграрної політики та продовольства було передбачено видатків із загального фонду обсягом майже 5,6 млрд грн. Станом на 22 грудня 2017 року виконавцям бюджетних програм було надано 5,3 млрд грн, з них за бюджетною програмою 2801580 «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників» — 1,0 млрд грн. До того ж фактично цьогоріч перераховано для розвитку сільськогосподарських товаровиробників і стимулювання виробництва аграрної продукції, зокрема суб'єктам галузі птахівництва – (Постанова Кабінету міністрів України від 08 лютого 2017 р. № 83) — 923 млн грн; для часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва (Постанова Кабінету міністрів України від 01 березня 2017 р. № 130) — 98,4 млн грн.

Утім із загального фонду бюджету на фінансову підтримку заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів виділено 295,0 млн грн; державну підтримку галузі тваринництва — 11,6 млн грн; надання кредитів фермерським господарствам — 25,0 млн грн; державну підтримку розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників — 115,6 млн грн.

Своєю чергою Державним бюджетом України для Мінагрополітики передбачені видатки спеціального фонду обсягом 4,7 млрд грн, з яких на підтримку розвитку підприємств АПК — майже 3,4 млрд грн, що становить 71% загального обсягу фінансування. Станом на 22 грудня 2017 року всього перераховано 3,2 млрд грн, у тому числі на фінансування: заходів в агропромисловому комплексі — 4,5 млн грн; на витрати Аграрного фонду — 30,4 млн грн; надання кредитів фермерським господарствам — 40,0 млн грн; програми фінансового лізингу — 3,8 млн грн. До того ж найбільше виділено коштів для фінансування програми 2801580 «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників» у сумі 3,1 млрд грн.

На внутрішньому ринку України спостерігалася тенденція до зростання цін на врожай 2017 року. На це впливали стабільний внутрішній попит, тенденції світового ринку та загальна економічна ситуація. Тож зростання цін відбулося на всі без виключення види зерна. На початку сезону в середньому по Україні пшеницю продовольчу закуповували за ціною 4,4 тис. грн за 1 тонну, пшеницю фуражну — менше ніж 4,0 тис., ячмінь — 4,3 тис., кукурудзу на зерно — 4,1 тис. грн. За першу половину маркетингового року ціни на зерно суттєво зросли. Так, станом на 22 грудня 2017 року пшениця продовольча подорожчала на 15% до 5,05 тис. грн/т, пшениця фуражна — на 22%, до 4,8 тис. грн, ячмінь — 17%, до 5,05 тис. грн, кукурудза на зерно — 7%, до 4,4 тис. грн/т.

Ціни на олійне насіння зростали нижчими темпами, так на початку сезону насіння соняшнику коштувало 9,8 тис. грн/т, до в третій декаді грудня досягли 10,9 тис., що на 11% вище. До того ж закупівельні ціни на сою зросли з 10,3 до 11,4 тис. грн (+10%), ріпаку – з 12,2 до 13 тис. грн (+7%).

Отже, сприятлива цінова ситуація та привабливий рівень рентабельності стимулюватиме аграріїв вирощувати й надалі ці культури. При цьому доцільно дотримуватися сівозміни та агротехнологій. Це, своєю чергою, призведе до отримання прогнозованих урожаїв та належної якості продукції. Наразі ринку потрібен якісний та недорогий товар. Тож основні резерви збільшення доходів знаходяться у ретельному дотриманні агротехнологічних заходів.

Науковці стверджують, що рентабельність виробництва зернових культур зменшиться 2017 року порівняно з попереднім сезоном майже вдвічі та становитиме 20,8%. Разом з тим, рентабельність вівса цьогогоріч очікують на рівні 51%, тоді як тогоріч вона становила 34,4%. Відбулося зростання цього економічного показника за виробництва пшениці, а саме — до 34,2% 2017 року, проти 31,7% 2016-го; жита — до 30,8% проти 24,6% у 2016 році. Своєю чергою рентабельність виробництва ячменю збільшиться майже в 1,6 рази — до 39,5%, рису — в 1,2 рази — до 40,7%.

Інші зернові та зернобобові культури мали нижчий економічний результат. Так, рівень рентабельності гречки знизиться з 87,5 % у 2016 році — до 42,9% за підсумками 2017 року. Майже вдвічі порівняно з показниками 2016 року прогнозують зменшення рентабельності сорго — до 12,9%, утричі — проса, рентабельність якого очікують на рівні 11,3%.

Серед олійних культур збережеться тенденція до зростання рентабельності виробництва ріпаку. За прогнозом науковців рентабельність цього олійного насіння зросте до 58,8% — порівняно з 44,9% у 2016 році. Інші олійні культури мали нижчі економічні результати. Так, рентабельність виробництва соняшнику знизиться з 63% у 2016 році — до 30,8% за підсумками 2017 року, тобто більше ніж удвічі. Своєю чергою рентабельність сої зменшиться майже вдвічі порівняно з рівнем 2016 року та становитиме 25,4%.

Зниження рівня рентабельності 2017 року виробництва зернових, зернобобових та олійних культур науковці пояснюють через уповільнення інфляційних процесів стабілізацію розвитку вітчизняної економіки, що мало місце впродовж лютого-листопада 2017 року. Завдяки цьому виробництво усіх видів продукції рослинництва буде прибутковим та матиме рентабельність, що перевищить офіційний рівень інфляції.

Загалом у поточному році очікують, що валова продукція рослинництва у вартісному виразі становитиме 178,7 млрд грн. Це на 3,4% менше порівняно з 2016 роком, але відображає фактичний стан галузі, враховуючи зменшення обсягів виробництва зерна та олійного насіння. Підвищення закупівельних цін на зерно та олійне насіння позитивно вплинуло на зростання доходів аграріїв. Тож результати господарської та економічної діяльності 2017 року стануть основою для розробки прогнозів на новий 2018 рік.

Створення сприятливого бізнес-клімату, інвестиції, перегляд бізнес-політики з орієнтації на експорт сировини на створення виробництва, вирощування нішевих культур органічним способом, вирішення питання з ринком землі тощо – все це є запорукою подальшого динамічного розвитку українського аграрного сектору.

1. *Ефективне виробництво-2017 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/7952-efektyvne-vyrobnytstvo-2017.html>* 2. *Основні аграрні підсумки 2017 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://biz.censor.net.ua/columns/3042543/osnovn_agrarn_pdsutki_2017_roku* 3. *Рентабельність виробництва у рослинництві 2017 року очікується на рівні 25,3% [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uga.ua/shortnews/rentabelnist-virobnitstva-u-roslinnitstvi-2017-roku-ochikuyetsya-na-rivni-25-3-yurij-lupenko/>*